

ИЗЯВЛЕНИЕ

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ГЕОДЕЗИЯТА, КАРТОГРАФИЯТА И КАДАСТЪРА

С това изявление целим да запознаем обществеността със създалата се екстремна обстановка и опитите на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и държавното дружество „Информационно обслужване“ АД (ИО АД) да вмени вината за неудачите от въвеждането на новата кадастрално-административна информационна система (КАИС) на геодезическата професионална общност.

Договорът за създаването на новата система е подписан през 2019 година от изпълнителния директор на Агенцията по геодезия картография и кадастър (АГКК) с “Информационно обслужване” АД. След няколко години работа по този договор (от 2019 до средата на м. декември 2024 г.) от 12 до 15 декември 2024 г. действащата до тогава система КАИС преустанови своята работа с цел мигриране на информацията и цялата дейност към ново създадената система. От 16 декември 2024 г. КАИС поднови работа като изцяло нова информационна технология, с обновена логика, визия, организация и принципи на работните процеси и разширена функционалност. Новата система се различава концептуално в значителна степен от старата по отношение използването на наличната кадастрална информация, технологичните процеси, получаването на изходни данни, начин на работа и автоматично тестване при внасяне на проекти за изменение на кадастралната карта и регистри и др.

Членовете на професионалните организации в областта на геодезията, картографията и кадастърта в голямата си част са и правоспособни лица да изпълняват дейности по Закона за кадастърта и имотния регистър (ЗКИР), както и оправомощени по закон лица (ОЗЛ) да подпомагат АГКК в предоставянето на административни и експертни услуги на потребителите на кадастрална информация. Правоспособните лица по кадастър са основен участник в процесите на създаване и поддържане на кадастралната карта и регистри, с ясно дефинирана ключова роля вменена им от Държавата съгласно изискванията на ЗКИР и изпълняват значими експертни функции при използване на системата КАИС при обслужване на потребители с кадастрална информация. За пълноценното изпълнение на професионалните си задължения правоспособните лица по кадастър не са просто потребители на КАИС, а системата е задължителна среда за осъществяване на тяхната дейност и основен инструмент в ежедневната им работа. Тази гео-информационна платформа е ключов елемент в осъществяване на взаимодействието между участниците в процесите по създаване, поддържане и използване на геодезическа и кадастрална информация - специализираната администрация на АГКК, правоспособните лица по кадастър и всички потребители. Поради особената важност на КАИС за функциониране на всички ангажирани с дейности по ЗКИР още преди обявяването на намеренията на АГКК за въвеждане в експлоатация на новата система от страна на неправителствените професионални организации беше поставен остро въпроса за осигуряване на адекватни мерки за подготовка на правоспособните лица по кадастър за прехода към работата с новата платформа чрез участието на техни представители в реалните тестове на софтуера и пълноценно обучение за правилно използване на новата функционалност.

Въпреки предупредителните сигнали от страна на професионалните геодезически организации в процеса на внедряване на новата КАИС не бяха изпълнени основни етапи, необходими за осигуряване на плавен и безпроблемен преход в дейността на специализираната администрация на АГКК и правоспособните лица по кадастър. В края на ноември и началото на декември 2024г. в гр. София и гр. Варна, в изпълнение на задълженията на изпълнителя по договора ИО АД, новата система беше представена в рамките на четири часа пред много тесен кръг правоспособни лица по кадастър. Пълноценно и всеобхватно обучение на правоспособни лица по кадастър за работа с новата КАИС не е предвиждано да

се провежда нито от изпълнителите по договора, нито от възложителя в лицето на АГКК и никога не е организирано! Не са представяни до момента пълноценна документация за въвежданите нови принципи на работа и логиката на работните процеси, ръководства за потребителя с пълно описание на функционалностите на системата и помощна система за използване на системата. В самият софтуер е предвидено наличието на помощна система, но информацията не е попълнена, а там където я има е недостатъчно подробна и полезна за потребителя.

Предвиждайки сериозните проблеми с прехода към новата КАИС професионалните геодезически организации предприехме изпреварващи действия за организиране на адекватно обучение на правоспособните лица по кадастър. В този процес обаче не можехме да постигнем самостоятелно каквито и да било резултати, защото бяхме зависими от волята и възможностите на софтуерните специалисти, участници в екипа за разработка на системата. В преговори с тях и с подкрепата на ръководството на АГКК, успяхме да организираме специално събитие за представяне на функционалностите на новата КАИС пред широката аудитория на всички правоспособни лица по кадастър. Действията от наша страна бяха обявени близо един месец преди официалната дата за пускане в експлоатация на системата (на 26.11.2024г.), но поради разбираемата ангажираност на разработчиците в процеса на миграция на данните и въвеждане на експлоатация на новата система, както и предвид предстоящите новогодишни празници, възможната най-ранна дата за това събитие беше 22.01.2025г. – около месец след официалното стартиране на новата КАИС.

На 07.01.2025г. беше предизвикана спешна среща от страна на Министъра на МРРБ с професионалните организации в областта на геодезията, картографията и кадастъра в отговор на постъпили въпроси за проблемите в процеса с внедряване на новата КАИС от народни представители в рамките на парламентарния контрол. На тази среща от Министъра бяха представени предимствата на новата система, изказани бяха суперлативи и благодарности към изпълнителите и беше отправен призив към геодезическата колегия за проява на разбиране и търпение в процеса на пълното разгръщане на така дълго чаканата нова КАИС. От страна на ИО АД, като основен изпълнител на договора за разработка на новата система, беше подчертано, че те са разработили една „перфектна“ система, успели са в рекордни срокове да мигрират данните от старата версия и в поставените срокове да отчетат успешно внедряване на новата система. В същото време разработчиците на специализираната ГИС част от подизпълнителите по договора декларираха, че от датата на нейното внедряване до настоящия момент се правят по 3-4 нови версии дневно за преодоляване на проблемите в “перфектно” създаденият софтуерен продукт. Всички присъстващи представители на професионалните геодезически организации реагираха остро на приповдигнатия тон от страна на администрацията и разработчиците, като подчертаха значителните проблеми на правоспособните лица при работата с новата система, отразени в многобройните сигнали (над 600 към 07.01.2025г.) за недовършени процеси и функционалности в новата КАИС. Отново беше поставен проблема за липсата на адекватна документация и обучение на пряко ангажираните в процесите правоспособни лица по кадастър, както и необходимост от осигуряване на официален комуникационен канал за обмен на информация между администрация, разработчици и правоспособни лица по кадастър. От страна на ИО АД беше направен опит да се омаловажи ситуацията с многобройните сигнали за пропуски и грешки в работата на КАИС, като проблема с липсата на организирана подготовка на специализираните потребители на новата система беше адресиран към ... самите потребители. Според софтуерните специалисти правоспособните лица по кадастър не сме достатъчно адекватни за „перфектно“ работещата система и това е само наш проблем! В публикуваното прес съобщение на МРРБ за тази среща не бяха отразени по никакъв начин позициите и проблемите, представени от професионалните геодезически организации, като срещата явно имаше за цел провеждане на PR акция за потушаване на растящото напрежение в геодезическата колегия и в обществото като цяло от зле организираната и неефективно проведена процедура по въвеждане в експлоатация на новата КАИС! От срещата не произтече нищо полезно за

геодезическата колегия, като всички очаквания бяха прехвърлени към предвиденото събитие за представяне на системата на 22.01.2025г.

В продължение на месец януари 2025г. се проведеха още четири срещи на представители на геодезическите организации с ръководството на АГКК и екипа от софтуерни специалисти. Регулярно се отчитаха проблеми, от страна на професионалните организации се систематизираха получаваните по неофициални канали въпроси и проблеми от страна на правоспособни лица по кадастър, разработчиците докладваха за предприети коригиращи действия, пред администрацията възникваха организационни въпроси, които не са решени в новата система. През цялото време се констатираше, че близо 70-80% от възникналите въпроси от правоспособните лица по кадастър се дължат на липсата на адекватна и изчерпателна документация за новата философия и логика в работните процеси на новата КАИС! В този процес от страна на геодезическите организации винаги се е подхождало със стремеж към диалог, конструктивност и добронамереност. Оценяваме като адекватна и реакцията на ръководството на АГКК, което пое координирането на диалога с разработчиците и не отказа нито една покана за среща.

На 22.01.2025 г. със съдействието на АГКК и разработчиците на КАИС, координационния съвет на професионалните организации и образователни институции в областта на геодезията, картографията и кадастъра проведе планираното представяне на функционалността на новата КАИС пред по-широка аудитория. Събитието се проведе в хибридна форма, като присъствено участваха над 150 колеги и над 600 се включиха дистанционно. На тази среща бяха обсъдени много въпроси и проблеми, натрупани от близо едномесечния опит на правоспособните лица в експлоатацията на новата платформа. От страна на администрацията и софтуерните специалисти бяха поети ангажименти за бързо подобряване на качествата на КАИС, като правеше впечатление използването основно на бъдеще време в повечето отговори от тяхна страна. Голяма част от поетите ангажименти бяха изпълнени, но функционалностите все още не са на очакваното ниво, продължават и организационните проблеми с експлоатацията на новата система, документация и ръководства за потребителя продължават да липсват.

В процеса на внедряване на новата КАИС се прояви изключително остро и един сериозен организационен проблем, който създаде голямо напрежение и оправдано недоволство от страна на потребителите на услуги с кадастрална информация (собственици на имоти, инвеститори, строители и други участници в гражданския оборот), а именно огромното забавяне на заявления за услуги и преписки по проекти за изменения на кадастралната карта и регистри, заявени преди датата на въвеждане в експлоатация на новата система. Поради липсата на достатъчен капацитет от страна на специализираната администрация в състава на АГКК процесът по преминаване на тези услуги към новата среда се затлачи, обявените срокове тотално се пренебрегнаха и отношенията с потребителите на услуги и данни от кадастъра се обтегнаха до нетърпимост и заплахи със съдебни искове. Екстремната ситуация е повод да изкристализира дългогодишния проблем с недокомплектуването на АГКК с необходимия щат от висококвалифицирани кадри.

В резултат от липсата на ефективни и адекватни превантивни действия от страна на АГКК от 16.12.2024г. до момента правоспособните лица по кадастър сме поставени в изключително напрегната обстановка да упражняваме професионалните си задължения в реални условия и безалтернативно с нова система, за която не сме обучавани, няма достатъчна документация за самоподготовка, в нова организационна и потребителска среда, която не е изцяло завършена! За този период правоспособните лица по кадастъра се самообучаваме на принципа „проба-грешка“, самоорганизираме се за обмяна на мнения и опит помежду си чрез социалните мрежи, играем принудително ролята на тестери на новата система и реално стоим на първа линия пред обществото в опитите си да продължаваме да предоставяме специализирана дейност и услуги на потребителите на кадастрална информация, като сме силно възпрепятствани от неработещата напълно коректно нова КАИС! Необходимо е да се

подчертае, че за ситуацията с непълното изпълнение на задълженията на софтуерните разработчици и със забавянето на изпълнението на услугите от страна на АГКК, ние правоспособните лица не може и не искаме да носим отговорност, но всички негативи рефлектират основно върху нас!

Своята вина за създалата се ситуация от неразбориите с въвеждането на недовършената информационна система носят ръководствата и най-вече изпълнителните директори на АГКК от 2019 г. до момента. Изказваме мнение, че най-голяма е отговорността на най-дълго управлявалият за посочения период, докато настоящият изпълнителен директор е поставен пред предизвикателствата за поемане на последствията.

На този фон по време на проведения парламентарен контрол на 31.01.2025г. от трибуната на Народното събрание Министъра на МРРБ отново посочи като основна причина в неудачите при внедряването на новата КАИС нас, правоспособните лица по кадастър. В изявлението му се посочва, че са проведени множество обучения за работа с новата система и „до няколко дни правоспособните лица ще опознаят системата и тя ще заработи с пълна функционалност“!

Изразяваме категоричното си несъгласие с опитите на МРРБ да пренесе проблема с неработеща в пълна функционалност нова КАИС като неотговарящи на действителността, в която геодезическата колегия сме оставени сами да си решаваме проблемите при усвояване на новата за нас работна среда! Опровергаваме и твърденията на пресцентъра на МРРБ, че на проведената среща на 07.01.2025г. между Министъра на МРРБ и представителите на геодезическите професионални организации сме изказали адмирации за въвеждането на новата система! Като специалисти с доказано висока степен на експертиза и дигитални компетенции и дългогодишна практика при непрекъснато внедряване и усвояване на нови технологии и софтуер не приемаме окачествяването на цялата професионална геодезическа колегия за неадекватна за работа с новата КАИС! Същевременно ние, геодезистите, не сме си позволили да изразим резерви или съмнения в компетентността на нито един участник в екипите на МРРБ, АГКК или софтуерните специалисти! Тези опити от страна на МРРБ и ИО АД само демонстрират административно и организационни безсилие да се отговори адекватно на създалата се ситуация от основните замесени в процеса на възникването ѝ! Считаме, че с тези действия на администрацията на МРРБ се цели размиването на отговорност на виновните за провала от некачествено създадена и внедрена може би добре замислена, модерна информационна система на кадастъра.

В духа на конструктивизъм и отговорно поведение от страна на професионалната геодезическа общност настояваме за следните спешни мерки за преодоляване на екстремната ситуация в бранша и натрупващото се напрежение в обществото:

1. Спешно от страна на отговорните държавни институции в лицето на МРРБ (АГКК) да се излезе с официална позиция по създалата се необичайна ситуация с осигуряването на услуги и данни от кадастралната карта и кадастралните регистри, като ясно се поемат ангажименти и отговорности за преодоляването на възникналите проблеми в следствие от въвеждането в експлоатация на новата КАИС. В изявлението на МРРБ трябва категорично да се обяви на обществеността, че правоспособните лица по кадастър като специалисти от първа линия при обслужването на потребителите, не носят отговорност за появилите се многобройни случаи на забава в изпълнението на услугите с кадастрална информация;
2. Да продължат общите организирани и координирани действия от страна на АГКК, изпълнителите по договора за създаване на новата КАИС и представители на геодезическата професионална общност за срочно реагиране на възникналите проблеми при работата с новата КАИС;
3. Да се организира срочно официален канал за ефективна двупосочна комуникация между администрация, разработчици и правоспособни лица по кадастър с цел събиране, обобщаване, бързо и ефикасно провеждане на коригиращи действия по

постъпили сигнали за проблеми при работа с новата система с прозрачност на постигнатите резултати. Да се осигури официална он-лайн линия за постоянен директен контакт с екипа по поддръжка на информационната система, преодолявайки недостатъците на действащата система с използване на електронна поща през администрациите на АГКК, ИО АД, преки изпълнители и обратно, която доказано е тромава и неефективна в процеса на натрупване на знания за новата система от цялата професионална общност;

4. Да се мобилизират екипите от специалисти на АГКК и софтуерните разработчици с цел бързо завършване на всички основни работни процеси и функционалности на новата КАИС, създаване и предоставяне на пълна и подробна документация на софтуерната система, ръководства за работа на потребителя, ефикасна помощна система и други обучителни материали, като се обяви ясна програма за действие с конкретни срокове.
5. Да се предприемат срочни и адекватни действия за преодоляване на голямото закъснение при изпълнение на заявления за услуги от кадастъра от страна на специализираната администрация на АГКК. Изказваме готовност да поемем ангажимента правоспособните лица по кадастър да подпомогнат експертите в СГКК, като участват в процеса на обработка на постъпилите проекти за изменения в КККР и вкарването им в новата платформа до достигане на нормални нива на натовареност на щатните служители. Този процес не отменя необходимостта от постоянни действия на ръководството на АГКК и МРРБ за постигане на трайно решение на кадровите проблеми на структурите на АГКК и осигуряване на достойни нива на заплащане на служителите в специализираната администрация.

За Национална професионална секция по геодезия и приложна геодезия към Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (НПС ГПГ - КИИП)

Председател:
инж. Иван Деянов

За Съюз на геодезистите и земеустроителите в България към Федерация на научно-техническите съюзи (СГЗБ-ФНТС)

Председател:
д-р инж. Иван Калчев